

Martina Urbanová, Ivana Šeděnková,
Jiří Brus

Polymorfismus farmaceutických ingrediencí, ^{13}C CP-MAS NMR, ^{19}F MAS NMR a faktorová analýza

Proč studovat polymorfismus ve farmacii?

Důvody studia polymorfismu:

hlavně kvůli nekontrolovatelným polymorfním (fázovým) přechodům

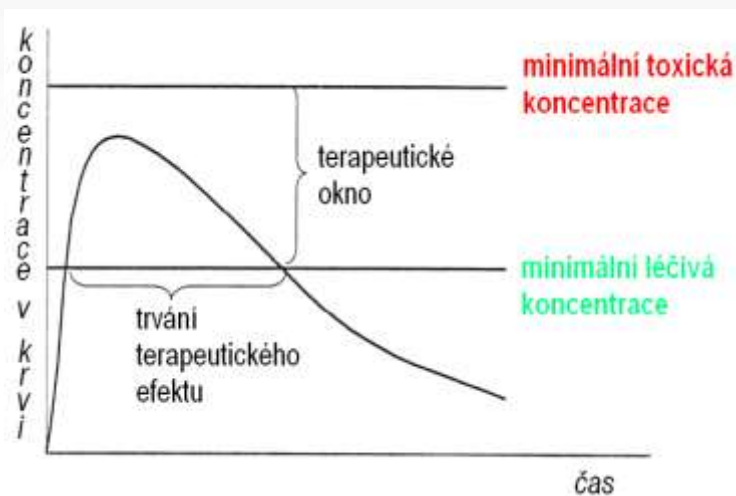
- v některých procesech výroby léčiva může dojít k nežádoucímu polymorfnímu přechodu finální krystalizace (homogenizace, vlhká granulace, tabletyce...)
- monitorování a dokladování polymorfní čistoty léčiv vyžadují regulační autority (SÚKL, FDA) - nežádoucí polymorf je klasifikován jako fázová nečistota
- nežádoucí polymorf má jiný farmakokinetický profil (rozpuštěcí rychlost) v limitním případě může být neaktivní, resp. méně aktivní (zdraví poškozující???)

farmakokinetika - farmakodynamika

■ biodostupnost

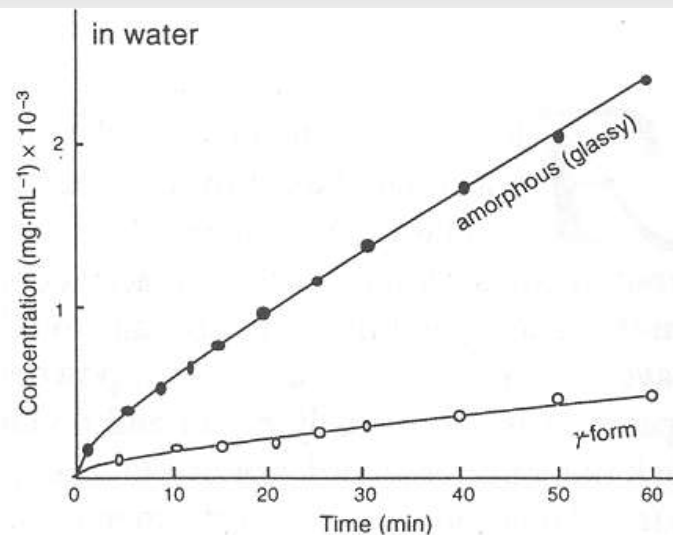
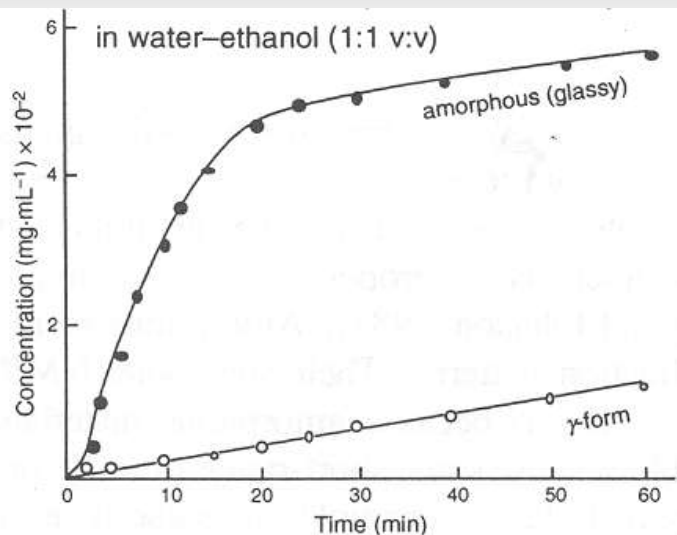
■ rozpustnost / pro farmaceutické aplikace je důležité, aby léčivé látky a léčivé přípravky byly dobře a rychle rozpustné ve vodě a měly dobrou permeabilitu (schopnost průchodu biologickými membránami). To jsou základní předpoklady rychlé absorpce léčivé látky do krevního oběhu.

polymorfy mají rozdílné vlastnosti rozpouštění

farmakokinetika - farmakodynamika polymorfů

Vyšší rozpouštěcí rychlost amorfních forem (rychlejší nástup účinku, lepší biodostupnost)

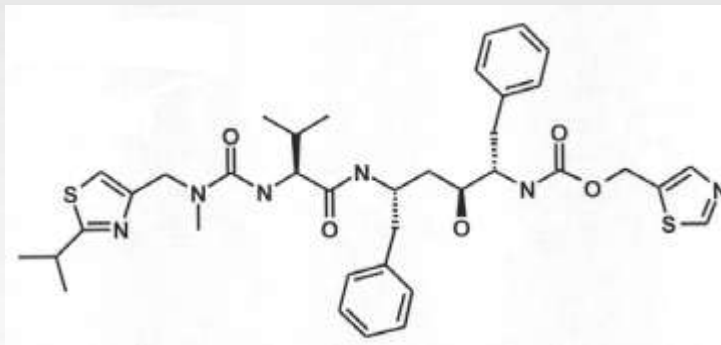
Disoluční profil amorfního a krystalického indomethacinu (Fukuoka E et al: Pharmacobio-Dynamics 9, S5 (1986)).

farmakokinetika - farmakodynamika polymorfů

Ritonavir

inhibitor HIV - proteasy (Norvir®, Abbot Laboratories)

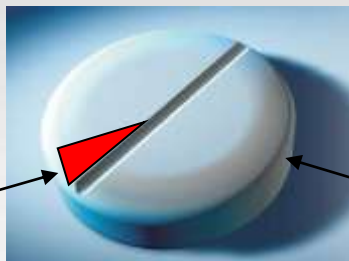
- v roce 1996 uveden na trh
- v roce 1998 zjištěn druhý polymorf
- v roce 1999 přeformulování na novou lékovou formu (měkké želatinové kapsle + roztok)

TWICE DAILY
norvir®
(ritonavir) Soft Gelatin Capsules
100 mg and Oral Solution 80 mg/mL

Spektroskopie a polymorfismus

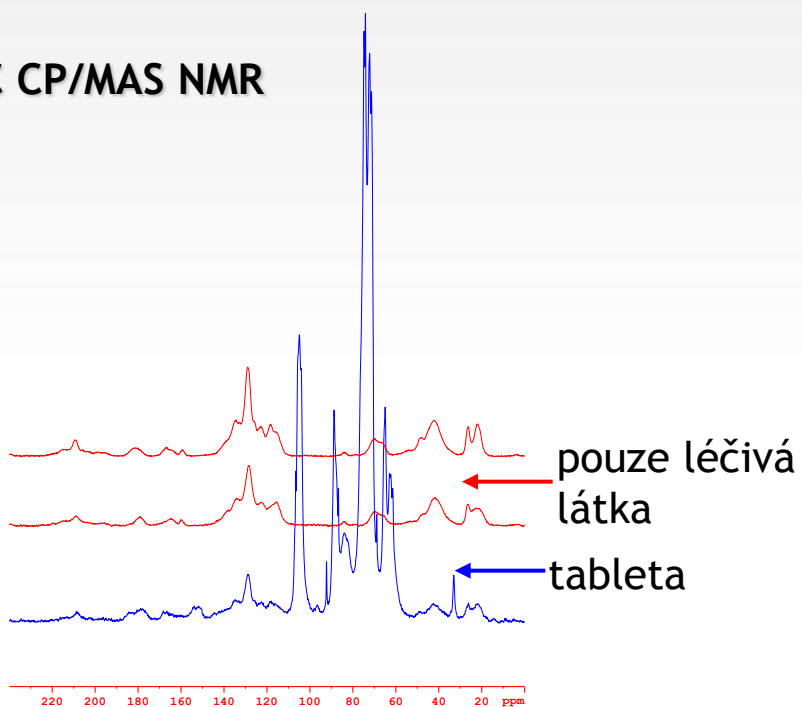
léčivá látka
5-20 hm%

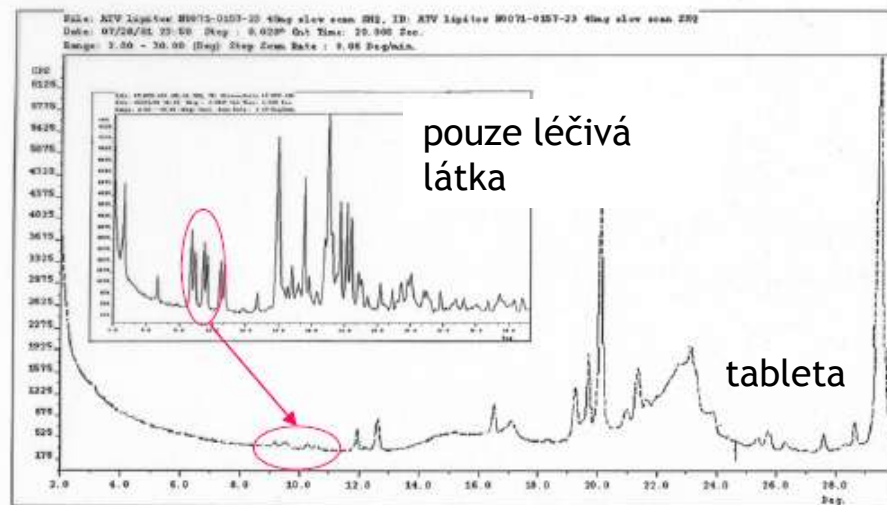
excipienty (pomocné látky)

95-80 hm%

^{13}C CP/MAS NMR

RTG

- Cíl: Posoudit vypovídací schopnost ^{19}F MAS NMR spekter pro rychlé a spolehlivé posouzení fázové čistoty a kvality farmaceutických produktů.

Polymorfismus ve farmacii a ^{19}F MAS NMR

látka obsahuje F

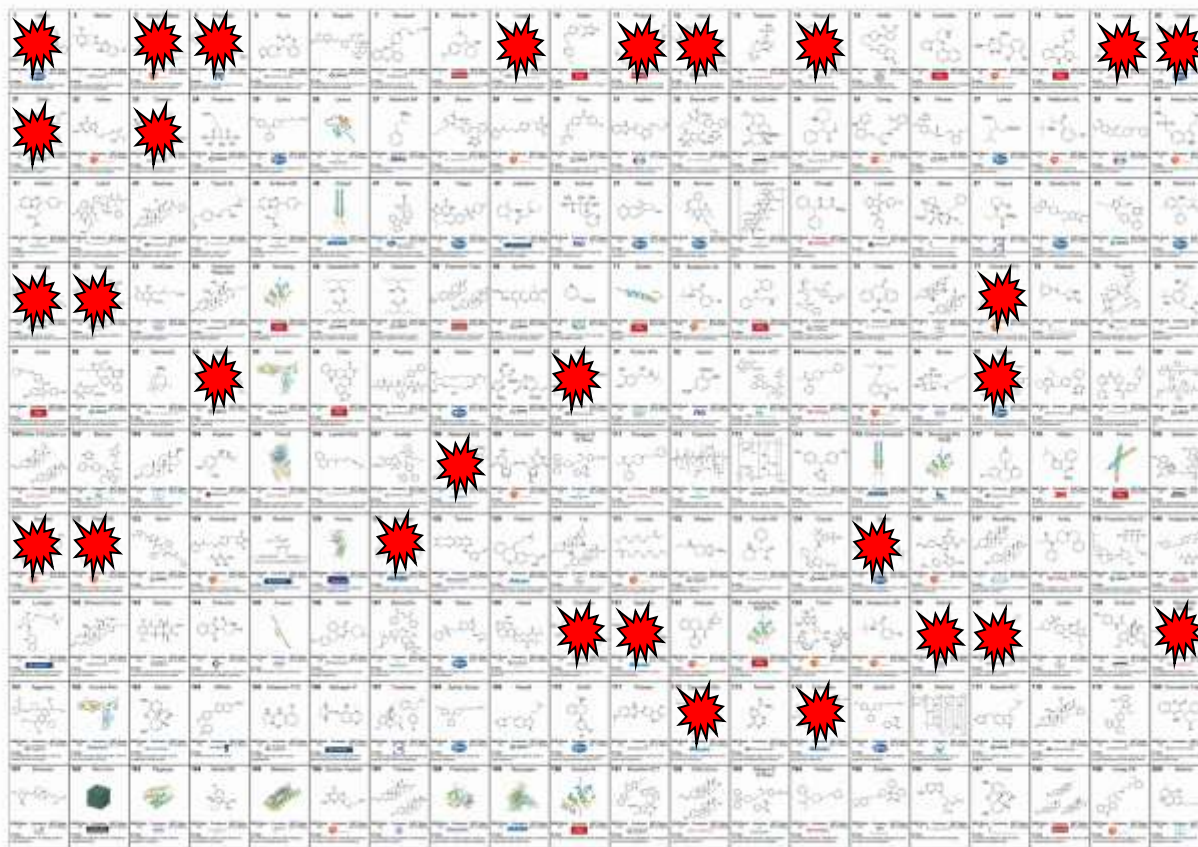
^{19}F

100% přir.zastoupení

^{13}C

1,108% přir.zastoupení

Top 200 Brand-Name Drugs by Retail Dollars in 2007

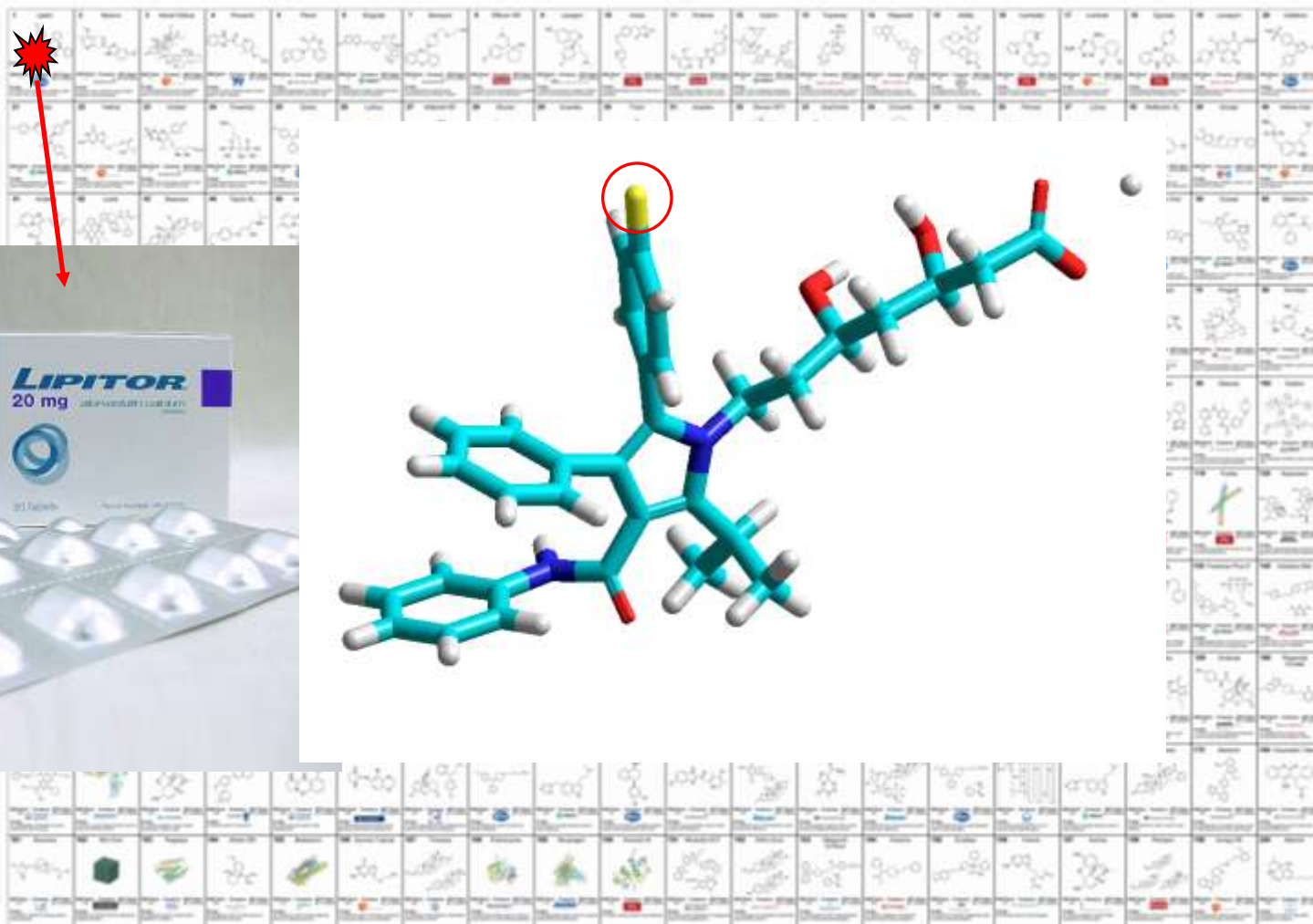
Compiled and Produced by the Njardarson Group:
Eric Brooks, Matthew Brodeur, Nicholas McGrath,
Jason Morton, Lindsey Boley, Jin T. Njardarson

Joint Laboratory of Solid-State NMR
IMC AS CZ and JHPC AS CZ

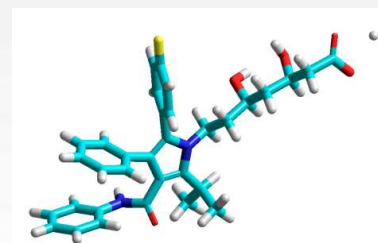
Atorvastatin

Polymorfismus atorvastatinu

patentováno 64 krystalických forem + 29 patentů na syntézu amorfní formy
stabilní forma: atorvastatin vápenatý . 3H₂O (forma I)

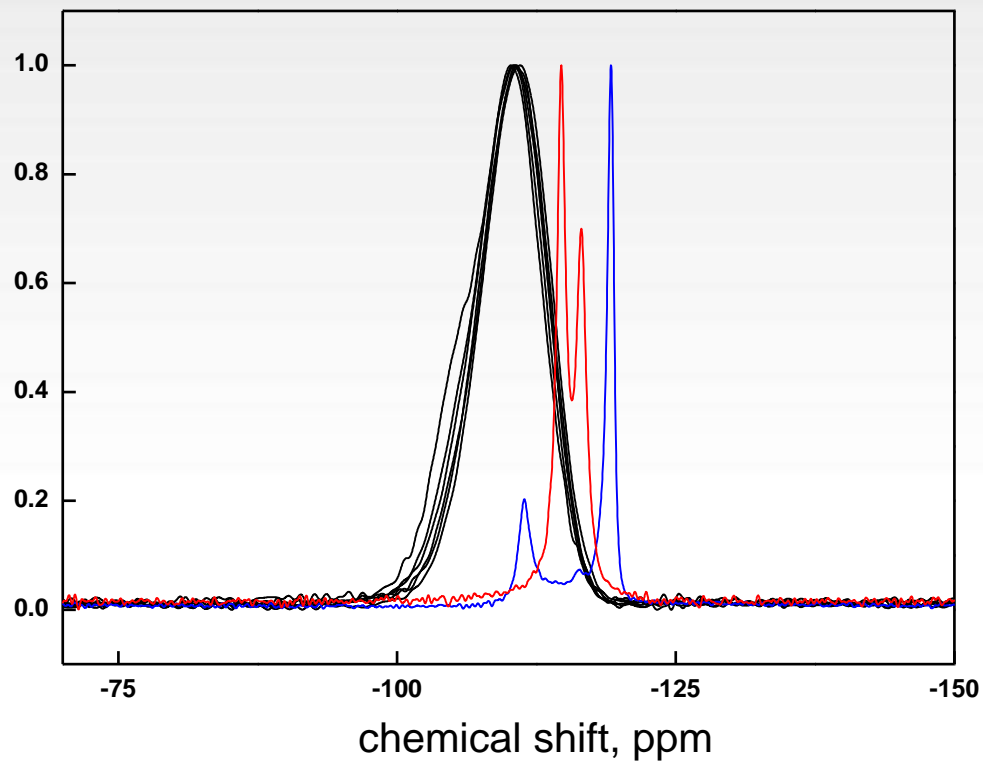
■ Lipitor (Pfizer), originál -	expirace 36 měsíců (forma I)
■ Torvacard (Zentiva) -	expirace 18 měsíců (amorfní f.)
■ Atorvastatin Actavis (Actavis) -	expirace 36 měsíců
■ Atorvastatin Phab (Lek) -	expirace 24 měsíců
■ Atorvastatin AV MED (Krka)-	expirace 18 měsíců
■ Atorvastatin-Krka (Krka)-	expirace 24 měsíců
■ Atorvastatin-Ratiopharm (Hoechst-Biotika)-	expirace 24 měsíců
■ Atoris (Krka)-	expirace 24 měsíců
■ Tulip (Lek)-	expirace 24 měsíců
■ Triglyx (Ivax)-	expirace 24 měsíců

(Hájková M., Kratochvíl B.: Atorvastatin-nejprodávanější lék na světě. Chem. Listy102, (2008)).

^{19}F MAS NMR a atorvastatin

^{19}F MAS NMR

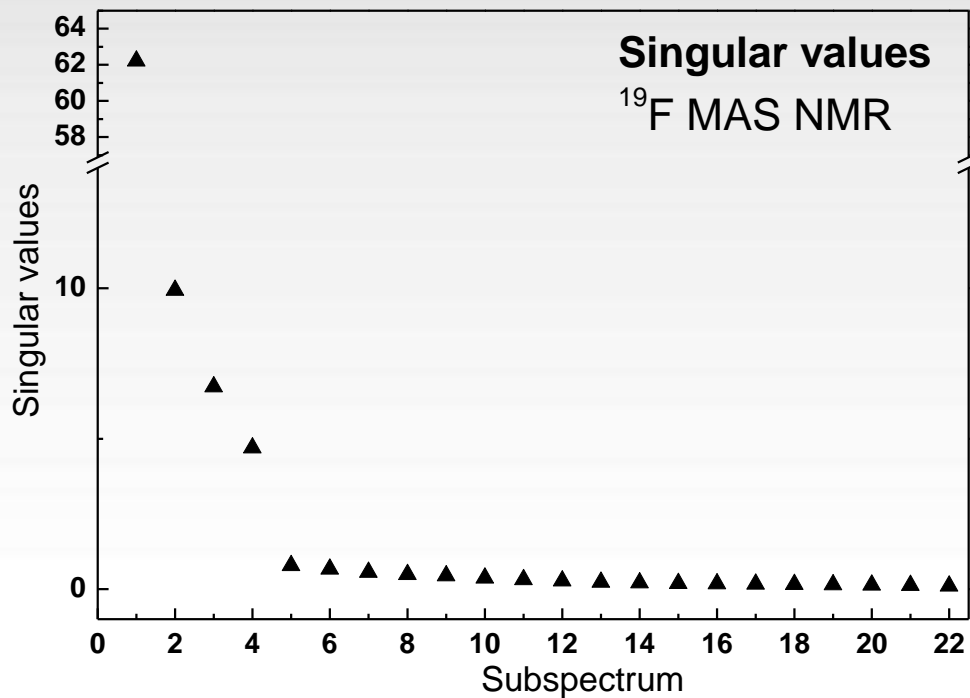

Faktorová analýza a spektroskopie

$$Y_i = \sum_{j=1}^n w_j V_{ij} S_j$$

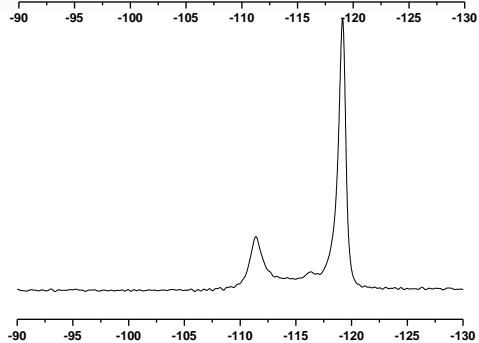
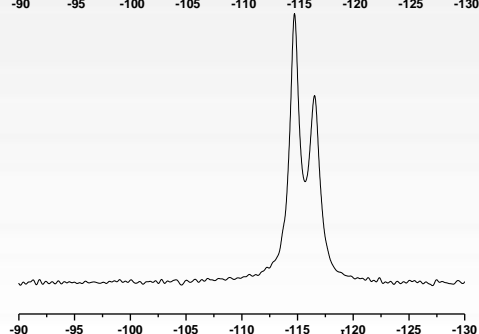
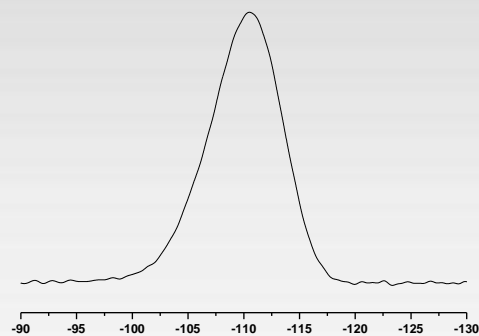
- Y_i - experimentální data
- S_j - subspektra
- V_{ij} - koeficienty
- w_j - singulární hodnoty - singular value

FA: singulární hodnoty a ^{19}F MAS NMR atorvastatinu

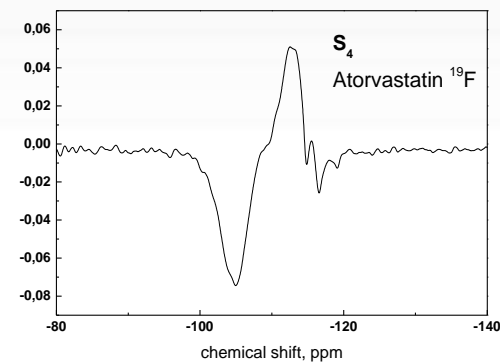
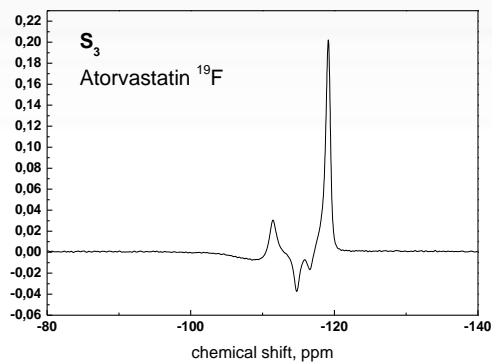
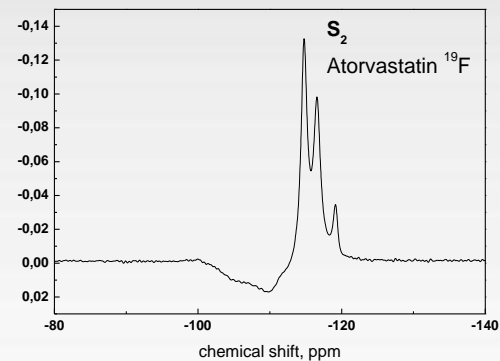
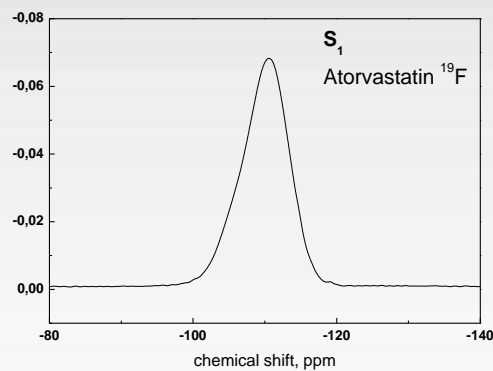

$$Y_i = \sum_{j=1}^n w_j V_{ij} S_j$$

FA: subspektra a ^{19}F MAS NMR atorvastatinu

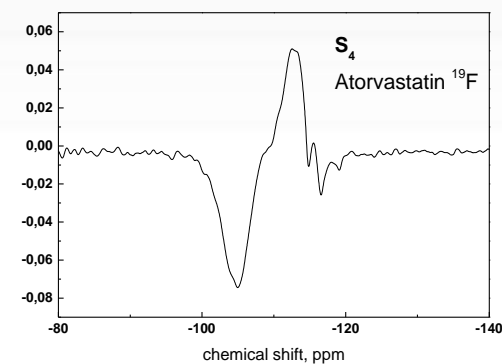
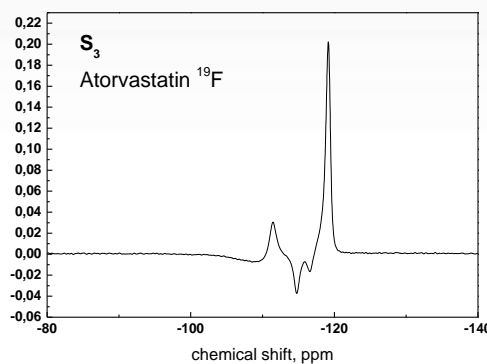
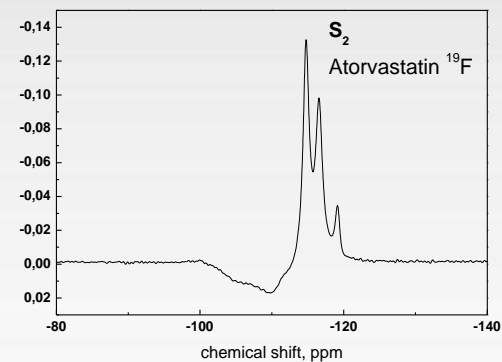
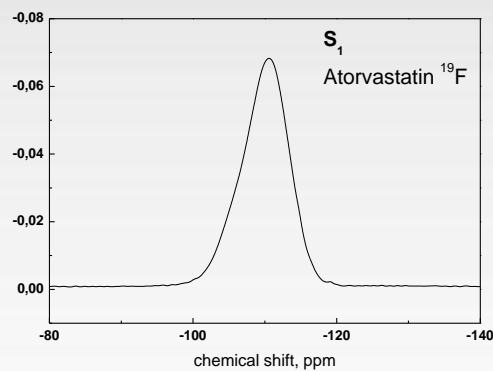
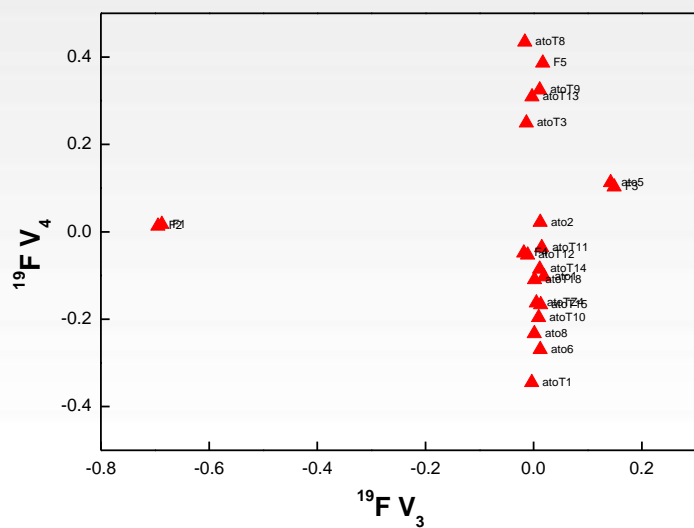

■ subspektra

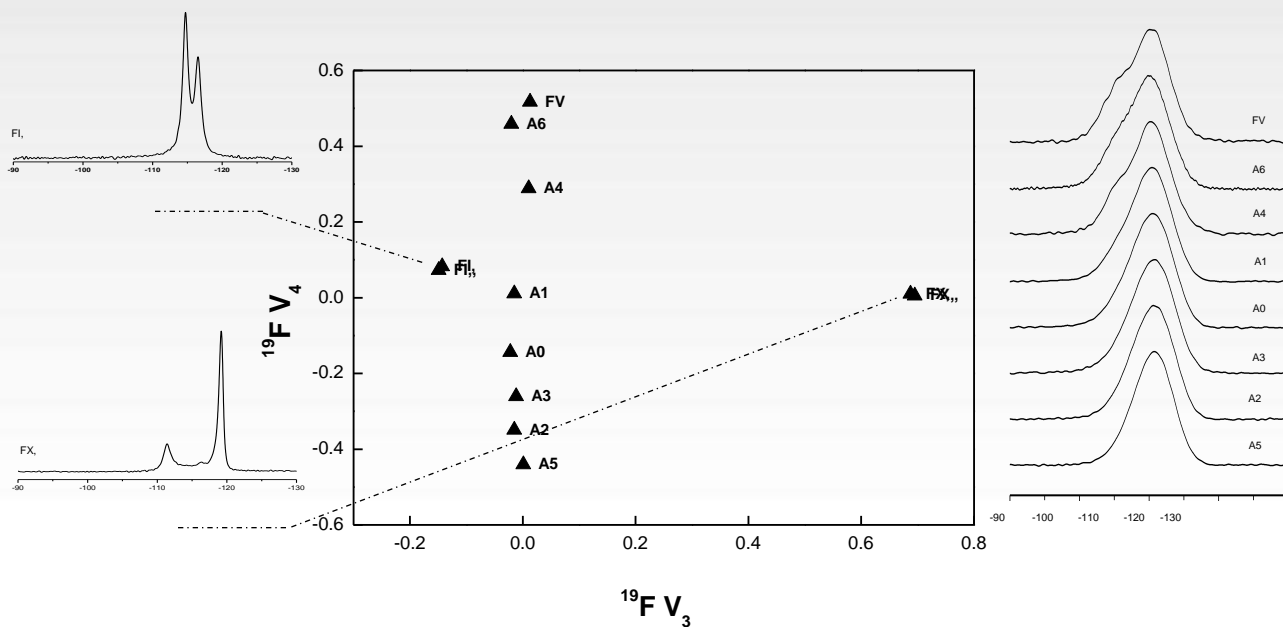

FA: subspektra a ^{19}F MAS NMR atorvastatinu

■ subspektra

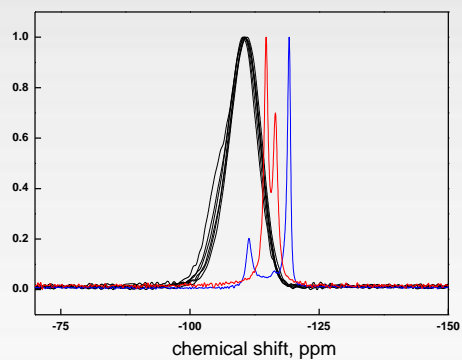

FA: korelace V koeficientů ^{19}F MAS NMR atorvastatinu

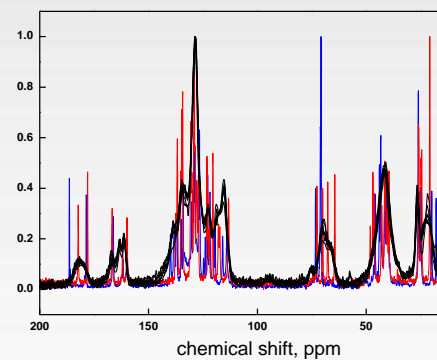

Spektroskopie a polymorfismus atorvastatinu

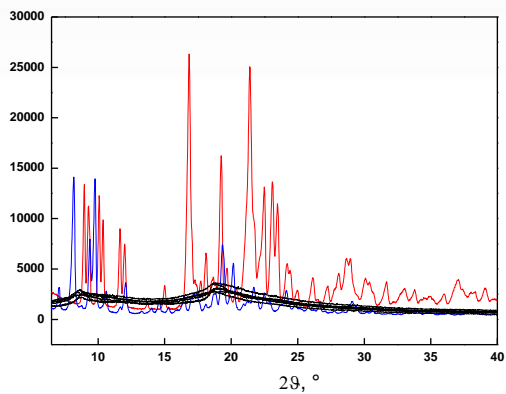
^{19}F MAS NMR

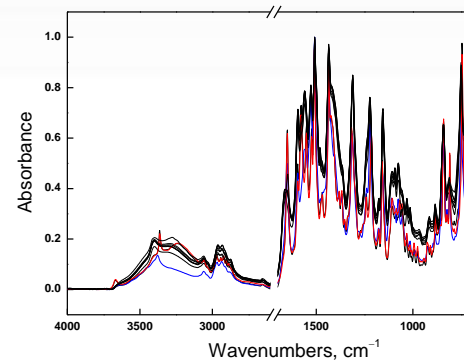
^{13}C CP/MAS NMR

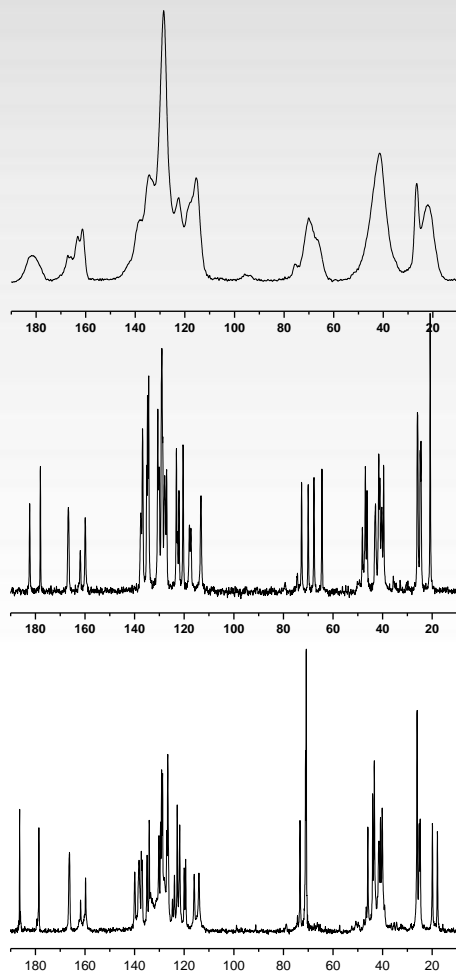
RTG

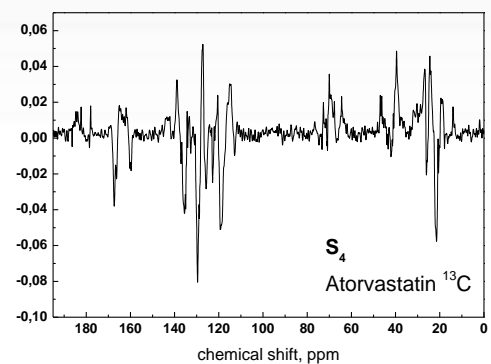
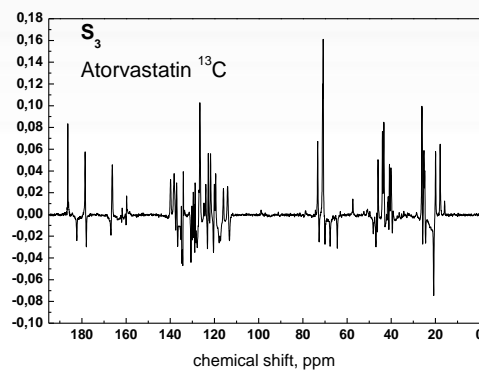
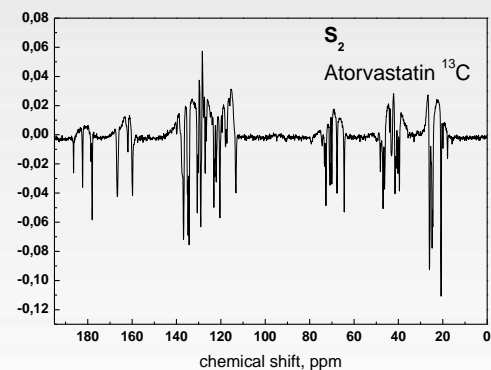
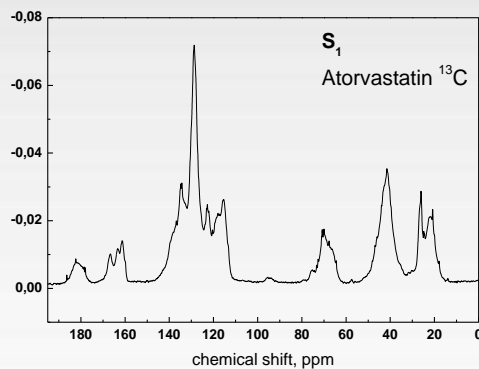
FTIR

FA: subspektra a ^{13}C MAS NMR atorvastatinu

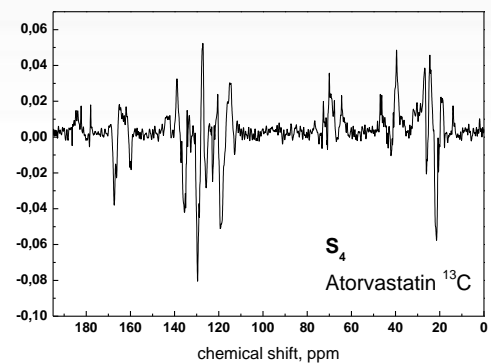
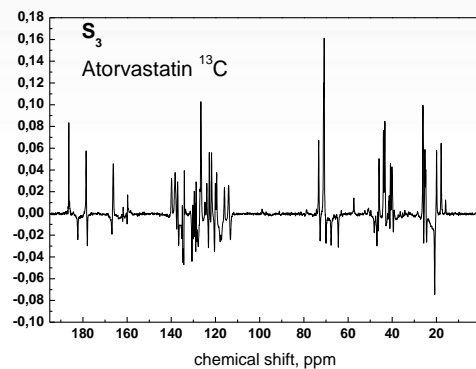
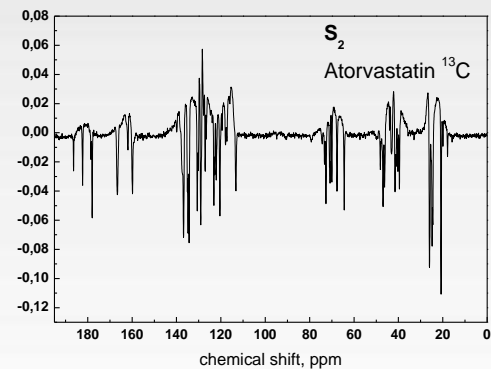
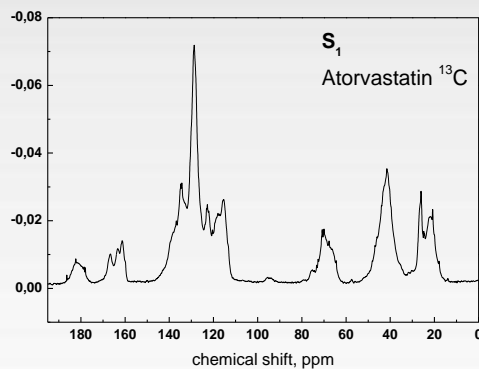
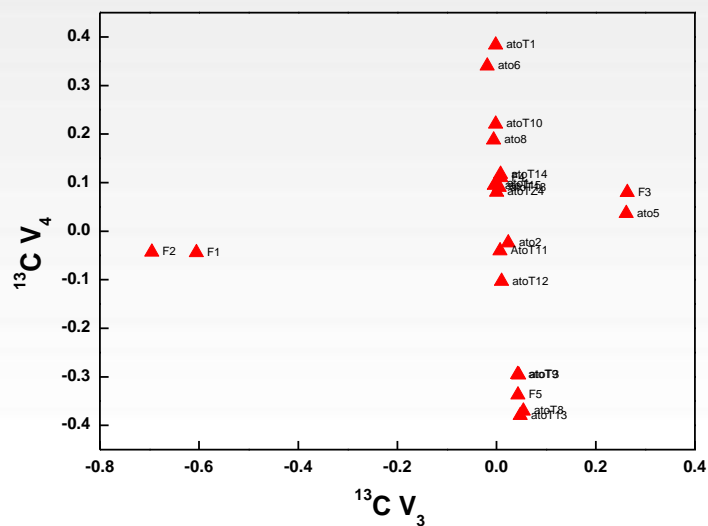

■ subspektra

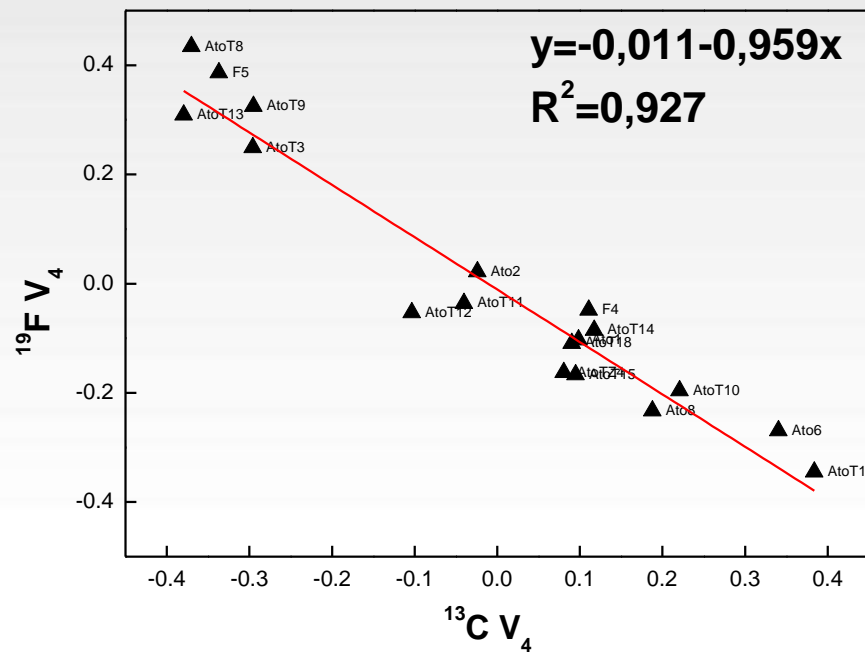
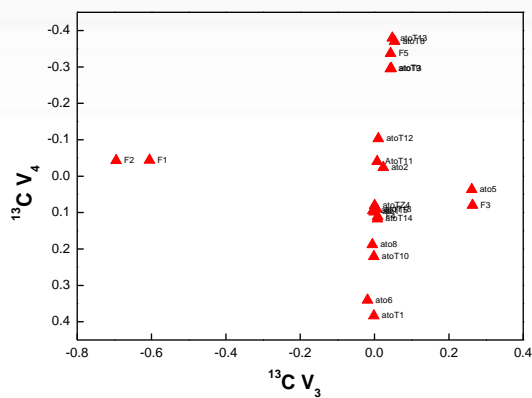
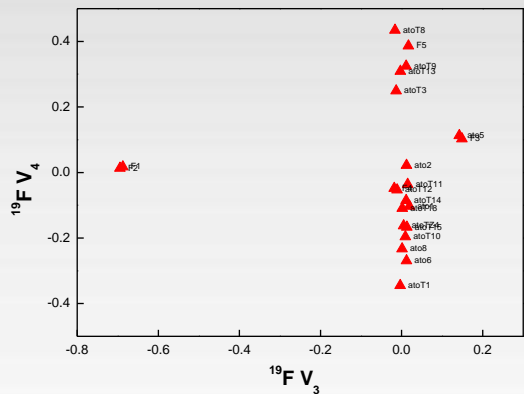

FA: subspektra a ^{13}C MAS NMR atorvastatinu

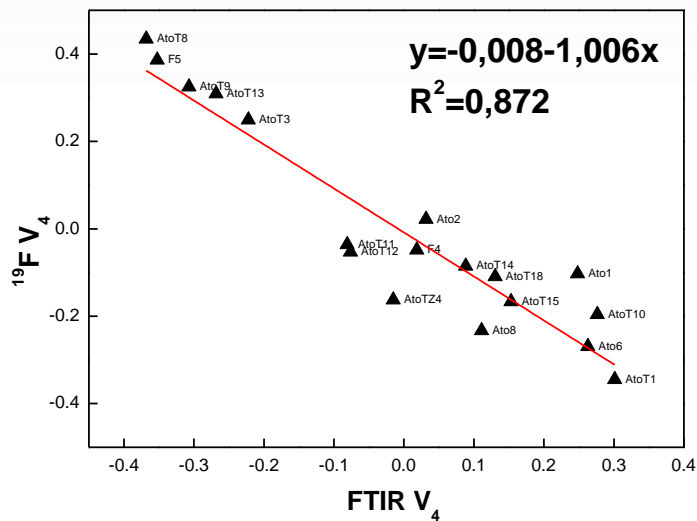
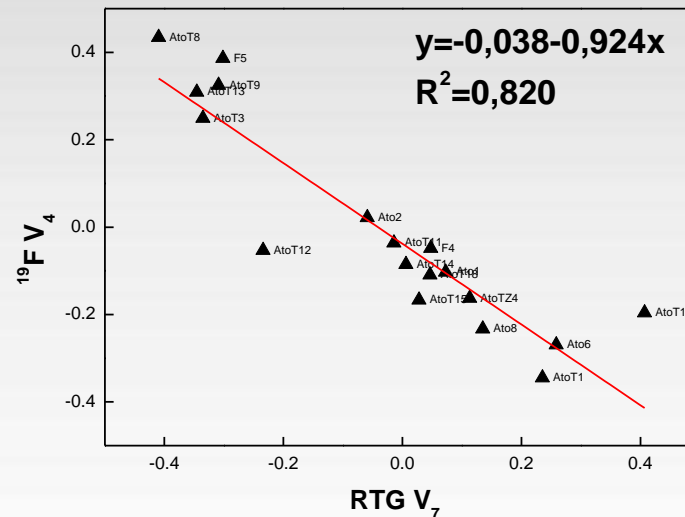
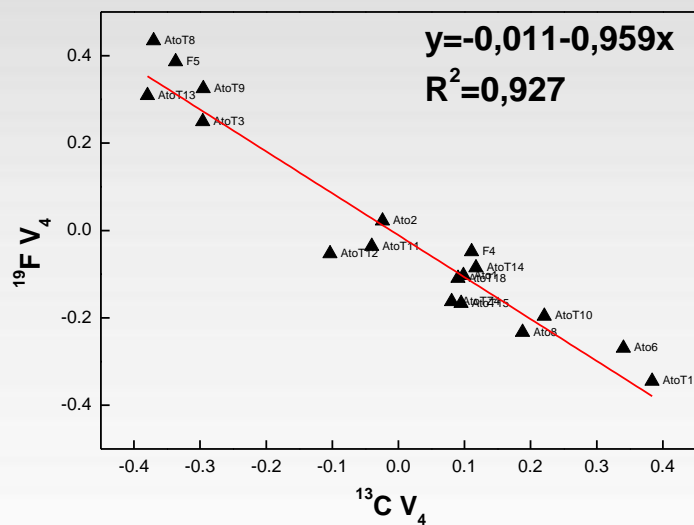
■ subspektra

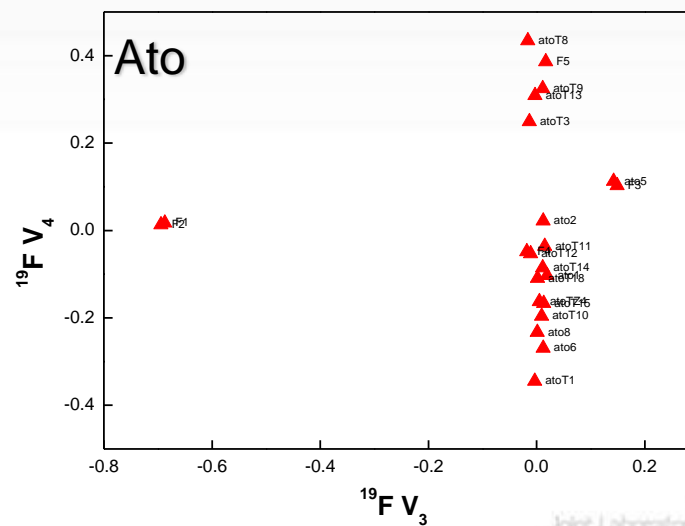
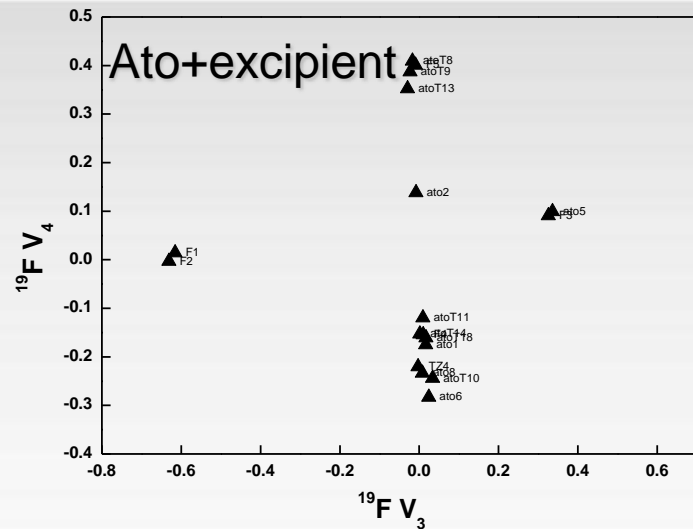
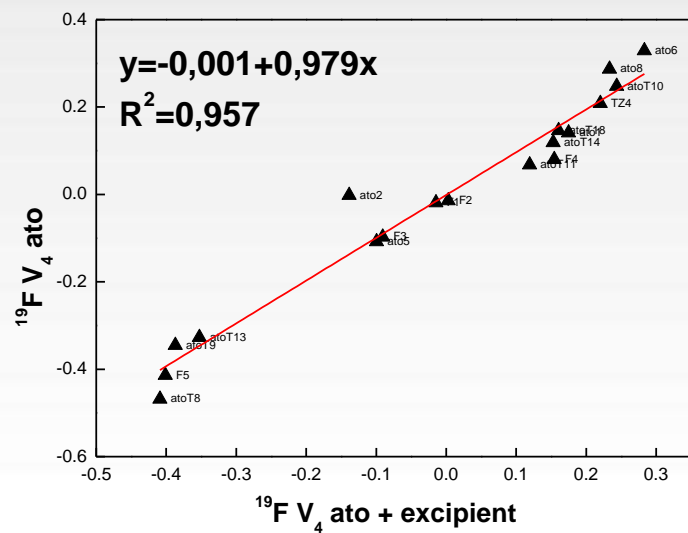
FA: korelace $^{13}\text{C } V_4$ vs $^{19}\text{F } V_4$

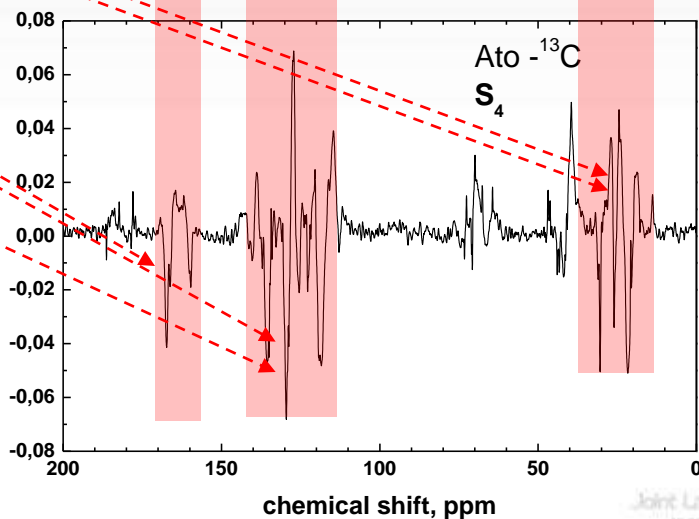
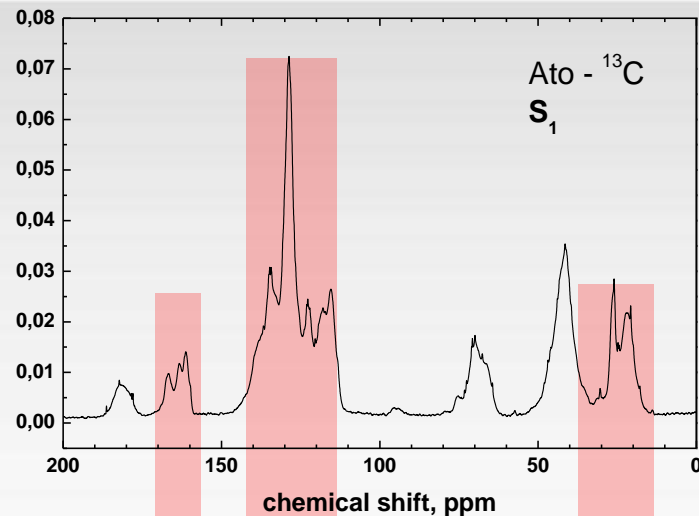
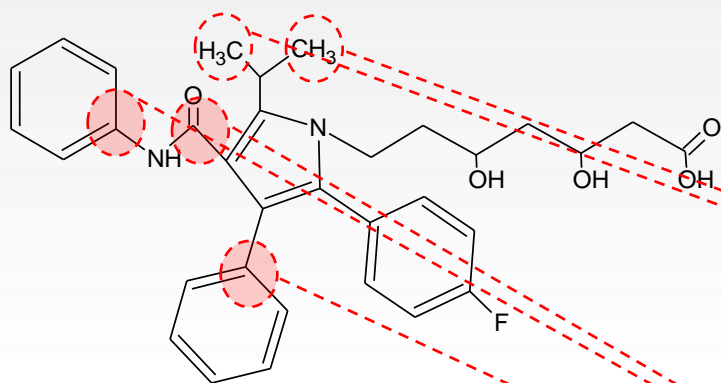
FA: ^{13}C V_4 vs ^{19}F V_4 ; RTG V_7 vs ^{19}F V_4 ; FTIR V_4 vs ^{19}F V_4

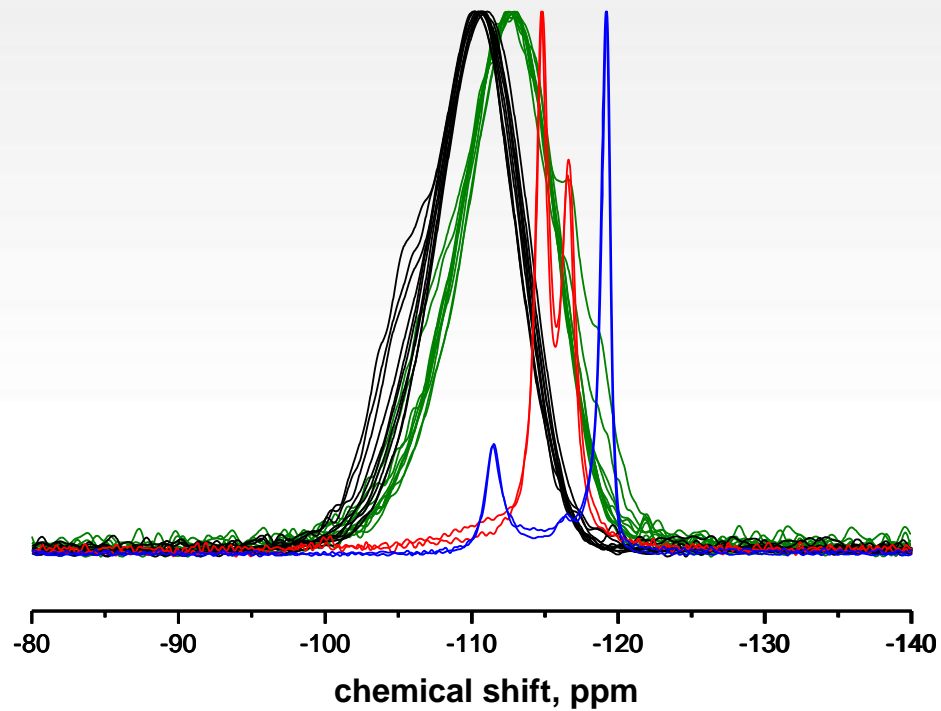
FA: reálné vzorky

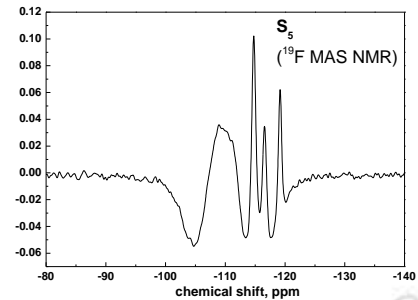
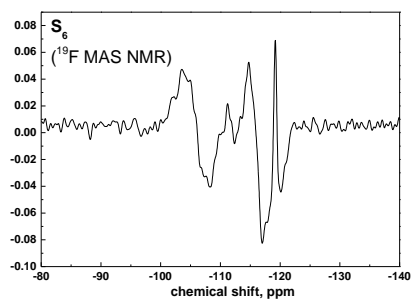
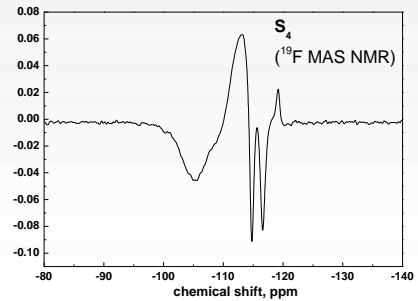
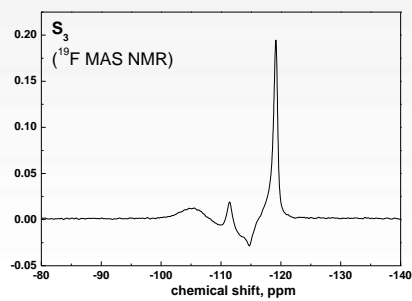
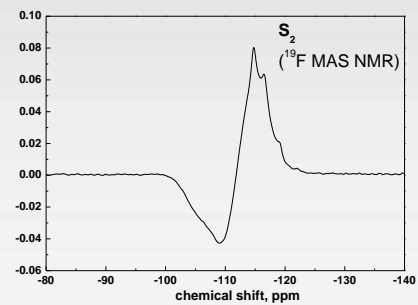
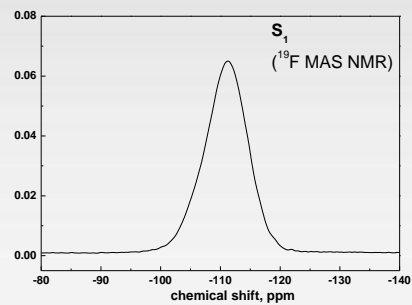
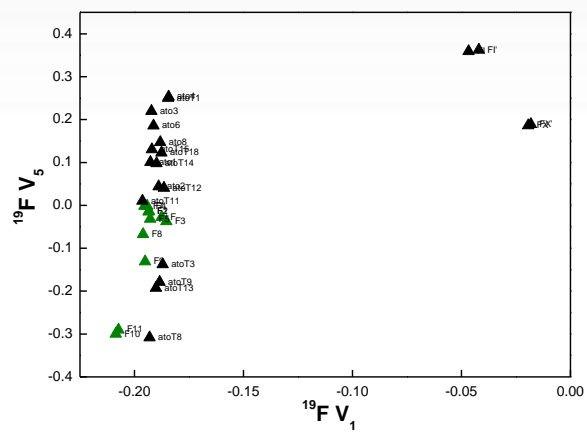
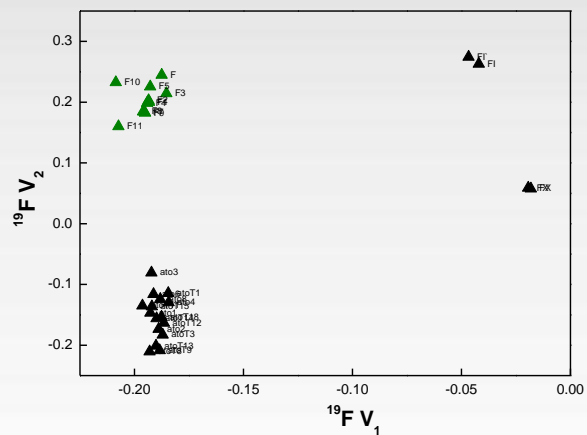
Místa možných strukturních změn v molekule

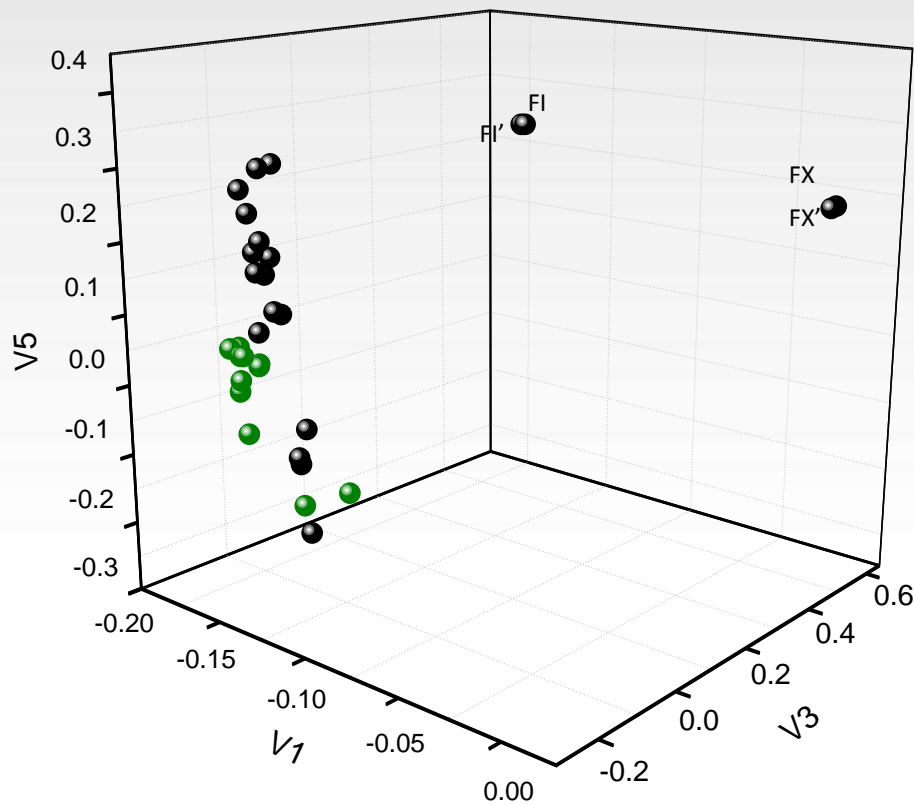
^{19}F MAS NMR a atorvastatin - solid dispersion

^{19}F MAS NMR a atorvastatin - solid dispersion

^{19}F MAS NMR a atorvastatin - solid dispersion

Na základě statického zpracování (pomocí faktorové analýzy) databáze ^{13}C a ^{19}F MAS NMR spekter

- byly nalezeny korelace mezi ^{19}F a ^{13}C MAS NMR spektry. Z rychle získaných ^{19}F spekter lze získat obdobnou informaci jako z časově náročných ^{13}C spekter a lze také určit místa strukturních změn v molekule.
- změny popsané v subspektrech S_4 pro ^{13}C CP / MAS NMR a ^{19}F MAS NMR jsou v dobré shodě, což potvrzují vzájemná korelace V_4 koeficientů.
- byly nalezeny korelace i mezi RTG, FTIR a NMR daty, mírné odchylky jsou dány tím, že každá metoda poskytuje jiné strukturní informace.

Využití ^{19}F MAS NMR pro charakterizaci strukturně neuspořádaných systémů

Ivana Šeděnková
Jiří Brus
Hana Brusová
Tereza Sombati

contacts:

brus@imc.cas.cz

+420 296 809 380

+420 296 809 378

+420 296 809 377

<http://www.imc.cas.cz/nmr/>

Joint Laboratory of Solid-State NMR
IMC AS CZ and JHIPC AS CZ